

Toni Strubell: “El mapa polític ha girat 180°. La independència és l’única sortida de l’atzucac”

written by Mercè Feliu | 13 d'abril de 2017

Toni Strubell i Trueta, (Oxford, 1952). Professor i autor de diversos llibres sobre la recuperació de la memòria nacional i dignitat catalana, “Sunyol, l’altre president afusellat”, “El moment de dir prou”, “What Catalans want”, entre d’altres. Coordinador de la Comissió de la Dignitat per a la recuperació dels papers de Salamanca. Des del 2010 fins al 2012 fou diputat al Parlament de Catalunya per Solidaritat Catalana per la Independència (SI), on el 13 d’abril de 2011 hi defensà per primera vegada al Parlament de Catalunya [una proposició de Llei de Declaració d’Independència](#). Proposició de llei que aleshores no va prosperar.

El 13 d’abril de 2011, com a diputat de SI vas defensar al Parlament la proposició de llei de Declaració d’Independència. Com proposàveu fer la independència en aquell moment?

Els companys diputats em van demanar que defensés aquella proposició i ho vaig fer amb molt d’orgull. Els processos d’independència sempre són més llargs del que hom s’imagina. I s’havia d’encendre una metxa per algun costat. S’havia de notar, amb tot el que estava passant al carrer, que l’independentisme havia arribat al Parlament. Que segons com, no es notava gens. No n’hi havia prou amb les periòdiques declaracions de voluntat. Sabíem que no sortiria però que seria la primera d’una sèrie d’iniciatives parlamentàries irreversibles. Jo no els culpo als qui van fer mans i mànigues per posar sordina mediàtica a la Proposició, els agafava a tots amb els pixats al ventre, és clar. Incomodava a les oïdes

autonomistes i tripartides que vivien en un estat de comoditat inscrites en l'eix dreta-esquerra, amb un profund aïllament del que s'estava coent al carrer i al si del poble. Molts diuen que aquell dia van començar a veure la necessitat de posar-se al dia. Alguna "culpa" hi tindriem.

Crec que va ser un primer símptoma que mostra que alguns van al davant –com constatem avui amb el moviment popular- i la classe política va al darrera. La nostra percepció de CiU aleshores era d'un grup on l'avui "tercera via" i conservador (ex-CDS, no ho oblidem!) Fernández Teixidor hi tenia molt de pes, sobretot en l'àrea econòmica, i on ERC encara operava en sintonia amb PSC i ICV. Ja hi havia hagut importants mobilitzacions que indicaven que l'autonomisme s'havia acabat (no oblidem la importantíssima pel col·lapse de les infraestructures convocada per la PDD del 2007), però encara s'havia d'acabar de plasmar tot allò en un sobiranisme que superés la mera decepció per la derrota de l'Estatut. I crec que aquella proposició va ser un punt de partida. I ho feia des de l'òptica de l'exigència democràtica, i en això crec que ha estat un precedent del que ha anat passant. La proposició no proclamava la independència sinó que buscava la plasmació a la llei de la possibilitat de plantejar-la. Va servir com una mena de *Boston Tea Party* parlamentari (recordem-ho, mal vist per molts dels qui després van ser pares de la pàtria als Estats Units) però que, segons et diuen, va servir per mostrar el camí. Això sí, amb la quasi unànime incomoditat de tots els mitjans, que encara jugaven a repartir-se el pastís autonomista. Encara en veiem mostres a la mateixa CCMA d'avui. O no?

La proposició va servir com una mena de Boston Tea Party parlamentari (recordem-ho, mal vist per molts dels qui després van ser pares de la pàtria als Estats Units) però que, segons et diuen, va servir per mostrar el camí

La configuració de l'arc parlamentari va impedir que prosperés

la Declaració d'Independència. Seria factible ara amb 72 diputats manifestament independentistes?

Sí, avui tot ha canviat com un mitjó. Ara, repeteixo, aquella proposició no declarava la independència, sinó que volia facilitar la previsió que es pogués declarar. La Constitució de 1978 i el marasme autonòmic neofranquista que en sorgí, havia de començar a superar-se. I aquella proposició pretenia fer-ho en el camp de les llibertats nacionals. En aquest aspecte la seva escassa i esbiaixada presentació als mitjans va impedir que es percebés socialment pel que era. Només la seva caricatura. Una caricatura que evitava de retratar l'aleshores tebi posicionament de CiU, amb Duran encara remenant les cireres dins de la coalició i només amb un feble posicionament pre-sobiranista en alguns convergents.

Avui crec que en part està assumit el contingut d'aquella proposició en les lleis de desconexió i en l'evolució d'ERC i PDeCAT i en grups com Demòcrates i Més i en l'aportació dels sectors sensibles de PSC i ICV, cap a posicions clarament rupturistes. El mapa polític ha girat 180°. És l'única sortida de l'atzucac que significa l'Espanya constitucional i l'statu quo autonomista, on tan còmodes se senten el trosset que queda del PSC i el sector predominant a CSQP, grups que no tenen escrúpols per situar-se al costat de C's i PP i per beneficiar-se dels boicots i inhabilitacions que patim els *indepes* a mans de la repressió constitucional. Quedaran molt malament als llibres d'història que vindran. Fixem-nos com el PSC de Carme Chacón no ha tingut cap empatx de patrocinar SCC, un organisme nat de la mà de franquistes. És l'*antes roja-o-azul-que-rot*a que el Sr. Vila premia ara amb una Creu de Sant Jordi. Vaja, com es veu, hi ha molta feina a fer encara!

Veus el Govern i Parlament de Catalunya decidit a fer la independència?

Fa molts anys que conec Carme Forcadell. Vam militar junts a la Comissió de la Dignitat i a la PDD. És una independentista insubornable. Ella, com tanta gent més, no estan en aquest

moment del joc per un caprici ni per figurar. Hi són perquè hi creuen. Veig decidit Govern i Parlament sí. Sinó no s'explica tot el que s'ha fet. Els polítics per primer cop s'estan jugant el tipus, amb desqualificacions, inhabilitacions i causes penals, i això ja no té retorn. Més tard o més d'hora guanyarem perquè l'Espanya d'avui és la negació més rotunda de Catalunya i tot el que representa. El seu nacionalisme exclou la democràcia i el món ho està començant a veure.

Els polítics per primer cop s'estan jugant el tipus, amb desqualificacions, inhabilitacions i causes penals, i això ja no té retorn

Com valoren l'evolució social i política de suport a la independència en aquests darrers 7 anys?

Ha estat una evolució astronòmica. De totes maneres el poble català és un misteri. És un poble que ha destrossat el concepte de què és una majoria silenciosa. És un poble no estrident i amb un teixit associatiu fort i transversal. La feina de l'ANC ha estat colossal. I l'evolució d'Òmnium valenta i contundent. La repressió, el TC i l'actitud de PP-PSOE fa la resta. Són ells que ens estan dient que seguim endavant. Junts han jubilat el peix al cove i han encès el somni del pa sencer de l'Ovidi. Això ja no té aturador.

Ara bé, penso que encara cal fer moltes més coses. Cal obrir nous fronts. Crec, per exemple, que no hem sabut connectar prou bé amb la immigració històrica espanyola. És un error deixar-la per consolidada en el seu unionisme. Cal fer més perquè dubti, que voti, i que vegi com surt guanyant en una República Catalana. Sóc molt fan de Súmate, però no tenen els milions de SCC per fer forat com caldria. Mentrestant, penso que hem d'elaborar un llenguatge nou amb un missatge que està lluny del tradicional missatge una mica noucentista que ha caracteritzat el catalanisme. Hem de saber jugar amb les claus emotives que mouen l'opinió pública, i no només dels ja independentistes sinó de tots els ciutadans del país. Per què

no intentem una via més directa? Mireu la capacitat per comunicar que té en Gabriel Rufián per exemple. Cal explotar aquestes vies. En paral·lel cal evitar a tota costa que el neo-lerrouxisme pugui arrelar i donar un nou disgust al sobiranisme. No debades la Colau i el republicanisme borbònic tenen tanta requesta a la premsa unionista. Inclús a la programació "emocional" de TV3, documentals i el que anomeno la síndrome "ciutat morta" que han deixat una gran interrogant. Perquè si aquests es posen a manar ara electoralment, la sobirania catalana haurà d'esperar 20 anys més.

Fou útil la feina feta pels diputats de SI els dos anys que vàreu ser altaveu de l'independentisme unilateral al Parlament de Catalunya?

Ens va resultar perjudicial que fos una legislatura breu. Crec que vam fer molta feina primària que després beneficiaria directament ERC i CUP. Vam fer coses que aleshores no van ser compreses però que avui són pràctica comuna. Ara, ben aprofitada està l'experiència. Nosaltres vam ser durs amb CiU i ho vam pagar caríssim. Però vam ser honestos. Mira què ha passat amb CiU després! Què va passar. Home és evident que el poble no volia un grupet de parlamentaris *bronques*, apòstols de la lluita solitària i petit qui peti, contra la corrupció i a favor de la independència. Sinó el que volia era visualitzar una unió entre tots els qui podien ser partidaris polítics de la independència. I veien una SI que havia estat dos anys amb el dit a la nafra de CiU, no donava el perfil per a aquell moment de necessària unitat. Però repeteixo, va ser un problema de la finalització abrupta de la legislatura.

A més, com a projecte polític, vam voler fer un catalanisme transversal quan tothom sap que les grans causes socials i nacionals han de prioritzar un programa social valent i decidit. Després la gent et ve, encara que no sigui exactament el seu projecte social. El que cal és que ho tinguis clar. Tampoc no pots estar esperant què dirà el meu company de

partit si em declaro a favor d'un tema social... En aquest aspecte és necessari de recordar, amb Roca i Ferreras, una cosa que poca gent sap d'Irlanda. Els primers grans moviments i líders independentistes eren primordialment lluitadors contra els desnonaments. El Land League de Parnell era això, no lluitadors pel gaèlic, com podria pensar algú, sinó eren la PAH de la Irlanda d'aquell moment.

En canvi, nosaltres a SI vam invertir enormes esforços en el tema de les infraestructures i els peatges. Portàvem gran part del pes a les convocatòries antipeatges tot i que després quant a premsa ... zero! Ara, ben mirat, crec que no era el tema clau per crear un magma independentista. No era un tema de vida o mort en un moment de vida o mort. Penso que els desnonaments sí que ho eren. Nosaltres vam presentar iniciatives pioneres en aquest camp, sí (que ningú ens va saber reconèixer, tot sigui dit). Però no eren propostes prou radicals. No n'hi ha prou amb eliminar el deute en dació! Jo anava als desnonaments –més a Barcelona que Girona- ho procurava. I crec que hauríem hagut de seguir més aquesta línia. Mireu els fruits que ha donat a la Colau, que fins i tot la perdonen per tot el cacau *top manta* i per portar l'imputat Collboni al seu govern! Ha fet el contrari del que havia promès. Però clar, té tots els mitjans per vendre-ho. Es nota que no és *indepe*. Nosaltres anem sense xarxes, sense portes giratòries (per sort), sense patrons. Però igualment guanyarem. Potser a causa d'això mateix!

L'any 2012 deixes Solidaritat Catalana per la Independència. Des de quin àmbit has estat treballant?

El 2012 comença una etapa, amb la sentència del TC a l'Estatut a la mà, en què ERC i CDC fan passos ostensibles cap a l'independentisme actiu, i no només teòric. Lluny enrere quedava el *pujolisme* i el *montillisme*, i des del carrer s'empenyia fort cap a la independència. I a més entra en joc parlamentari la CUP, amb bons parlamentaris ja d'entrada. Penso que el trident PDeCAT, ERC i CUP són tres forces que cal

ajudar avui, de forma apartidista, cadascú en la seva mesura. Cal la unitat d'acció entre elles i exigir-se-la. També caldria que fessin reunions setmanals per pensar en termes estratègics, evitant tota escletxa de divisió i absurds contratemps de tipus tècnic. Si no els ajudem ara, després no ens queixem. Per exemple, a tot el moviment *indy* li ha d'interessar una CUP forta (això sí, amb més consciència de les condicions que facin prosperar el conjunt del moviment) que pugui treure vot al neo-lerrouxisme de Colau. També interessa un centredreta fort, recuperat i reforçat. Ja saben el que es fan des de Madrid intentant d'eliminar-lo.

Penso que el trident PDeCAT, ERC i CUP són tres forces que cal ajudar avui, de forma apartidista, cadascú en la seva mesura. Cal la unitat d'acció entre elles i exigir-se-la

Jo, personalment, he col·laborat en tot el que he pogut amb l'ANC, sobretot a la Selva curiosament. També a Sant Feliu de Guíxols. He treballat l'àrea d'explicar als joves el que és el Procés. I he contribuït al debat amb articles i algun acte. I he seguit actiu a la Comissió de la Dignitat. Haig de dir, amb orgull, que la proposició de llei d'anul·lació de les penes del franquisme ha estat descrita com la primera de les lleis de desconexió amb Espanya. Ser al Parlament, amb centenars de familiars, a la seva presentació, va ser molt emotiu. El maig la presentarem a Llagostera. L'any 2013 també vaig participar en el musical "IsaVel", que va fer reviure la mítica figura d'Isabel Vila, sobretot a Girona, primera dona sindicalista catalana "descoberta" per en Francesc Ferrer, un referent meu de molts anys. Va ser un èxit tot i que va ser molt complicat trobar-hi suports. A Barcelona la van ignorar heroicament tot i que TV3 va estar a punt de fer-ne un "30 minuts". Però van trobar més importants d'altres coses que no pas la història de la primera dona sindicalista catalana...

En aquest darrer tram fins al setembre del 2017, on et podem trobar?

Al peu del canó. Lluitaré tot el que calgui per ajudar a proclamar la República Catalana. No imagino un futur sense aquest somni de tota una vida. Hem passat a un estadi on només les solucions democràtiques més contundents donaran sortida a les necessitats més bàsiques de la societat. No podem continuar com a espanyols. És un greu deshonor i una humiliació tal com ens han tractat. Un càstig que cap europeu admetria per a si. Estant com estem, o, per exemple, fent cas a l'absurd compartiment de sobirania de CSQP –l'enganyifa del segle– ni tindrà futur la nostra economia, ni la tindrà la nostra capacitat de decisió ni l'univers cultural català amb la llengua catalana en un lloc preeminent. Perquè tot això s'ho volen carregar. Ens ho avisen contínuament i tenen el suport de la gran majoria dels espanyols per fer-ho. Sense un estat independent, Catalunya com a nació, no té futur perquè ens anorrearan si no guanyem. I per tant, hem de guanyar, així de senzill. I guanyarem.